

ایک

سُبْحَانَ الْحَسَنِ مَبْلَاوِي
سِرُّ ۱۰۶

سخن آغازین

خواننده گرامی خواهند دید که راه تکرار اخلاق

۱. استاد سید ابوالحسن مهاری (دام عزه) از سال ۱۳۸۶ سلسله سخنانی درباره موضوعات اخلاقی بیان فرموده اند. با من دجوبی از بارگاه پروردگار کریم، بناست که این سخنرانی های ارزشمند به چهار کتاب خوب درآید تا هم برای دوستداران وادی اخلاق به کار آید و هم برای آیندگان ماندگار باشد. کتابی که در دست گرفته اید، بر محور سخنرانی های ایشان در ماه مبارک رمضان سال ۱۳۸۸ در مدرسه علمیه ملا عبدالله اصفهان، با موضوع «ایثار»، بازنویسی و ویرایش شده است.

۲. عنوان این مجموعه «اخلاق عملی؛ کاوشی نو در مباحث ریشه ها و آثار» است. انگیزه گزیدن این نام آن است که چنین مجموعه ای تهی شدن از بخش بر مبنای نظری ندارد و به قصد اثرگذاری عمیق تر، سویی ای عملگرا و کاربردی در پیش می گیرد: خواننده به راحتی مفهوم صفت اخلاقی را می فهمد، با آثار آن آشنا می شود، با جست و جو در درون خویش بودن نبود و شدت و ضعف آن صفت را می سنجد، عوامل ایجاد شدنش را می یابد، راه درمان یا به دست آوردن آن خصلت را در زندگی روزمره اش می بیند و در نهایت، نکات معرفتی و کاربردی گره خورده با آن خلق را می آموزد.

۳. آفرینش این سلسله آثار کوششی است برای لبیک به فراخوان «تولید علم»: در بیان مباحث، سعی بر آن است که هیچ آیه یا روایت مرتبطی از دیده پنهان نماند و با وسواسی خواننده محور، همگی از نگاهی نو بررسی شود؛ از این رو این نوشتار حرفی تازه برای گفتن دارد و آموزه‌هایش کم سابقه است. ناگفته پیداست که پژوهش حاضر وام‌دار ژرف‌نگری‌ها و یافته‌های گران‌بهای عالمان مهذب در طول تاریخ تشبث است و مسیری را می‌پیماید که آن مردان خدایی گشوده و به پیش برده‌اند. درود رضوان الهی نثارشان باد.

۴. محتوان فاخر، حنان استاد فرایند آماده‌سازی را بر ما سخت می‌ساخت. در حد بضاعت خود، با کمک تیم کیفیت فعالیت‌ها به تراز علمی متن نزدیک باشد. ضبط، پیاده‌سازی، حروف‌نگاری، من‌یابی، افزوده‌ها، پژوهش‌ها و ویرایش ابتدایی را با دقت فراوان و طی چندین نوبت، هم‌کاران «مؤسسه فرهنگی مطالعاتی مؤمنون» انجام داده‌اند و ویرایش نهایی را «مؤسسه ویداستاران» براساس شیوه‌نامه خود. در ویرایش متن کتاب، رویکرد ما روان‌نویسی و ساده‌گویی بوده است: خواننده نوعی متن را لحظه به لحظه در نظر می‌آوردیم و ورز به ورز، متن را از نگاه او می‌سنجیدیم. در پایان، مؤلف نیز نکته‌های جدیدی می‌افزودند و بخش‌ها را برطرف می‌ساختند و متن نهایی را تأیید می‌کردند. البته توصیه می‌کنیم که خواننده صوت این جلسه‌ها را نیز گوش کند تا بهره کامل ببرد.

۵. برای اولین بار در ایران، «نقشه ذهنی» کتاب تقدیم خوانندگان می‌شود تا آنان بتوانند گام به گام خواندن مطالب، نگاهی به آن بیندازند و نظم منطقی گفته‌ها و نکته‌های ریز و درشت را در نمایی یکپارچه درک کنند. نقشه ذهنی (mind map) اثرگذارترین روش یادداشت‌برداری است که تونی بوزان در ۱۹۷۰ ابداعش کرد. در مغز انسان، نیمکره چپ بر منطق تمرکز دارد و نیمکره راست بر هنر. این دو ساحت را در نقشه ذهنی به هم می‌پیوندند: داده‌ها را از کل به جزء می‌چینند و در شمایی منسجم، شاخه به شاخه می‌گسترند و با خط و نماد و تصویر می‌آرایند تا یادگیری و

یادسپاری و یادآوری آسان شود. طرح و اجرای این خدمت ویژه برعهده مؤسسه «ویراستاران» بود.

۶. مقدمه عالمانه نویسنده بر این سلسله مباحث، درواقع واکاوی برخی گزاره‌های بنیادین علم اخلاق است. با توجه به چاپ جداگانه هر موضوع و ضرورت توجه خوانندگان گرامی به این مبانی، مقدمه نویسنده را برای آگاهی یا یادآوری، در مطمح هر کتاب آورده‌ایم. درخور ذکر است که این مقدمه ارزشمند به قلم ایشان است و از این رو، نگارشی ممتاز و متمایز از سطح کتاب دارد.

۱. گرامیان چند در تولید این اثر سهم داشته‌اند؛ به‌ویژه همکاران عزیز مؤسسه فرهنگی مطالعاتی مؤمنون که بار اصلی بردوش ایشان بوده است. سخت‌کوشی خالصانه همکاران پراحرامی‌دانیم و ارج می‌نهیم و برایشان توفیق بی‌پایان دعا می‌کنیم.

در پایان این آغازینه، جمله شکر و خضوع به درگاه ربوبی می‌ساییم و از محضر حضرت ولی عصر علیه السلام بابت توفیق و راهنمایی‌های اخلاقی سپاسگزاری می‌کنیم. چشم‌امیدمان به این است که خوانندگان فرهیخته، قصور ما را به‌دیده پاک خطاپوش خویش بنگرند و از راهنمایی‌های خود، بهره‌مندمان سازند.

اصفهان، زمستان ۱۳۹۴ و منگی مطالعاتی مؤمنون

د۱ ۱۳۹۴، ۱۷ ربیع‌الاول ۱۴۳۷، میلاد رسوا صلی الله علیه و آله و امام صادق علیه السلام

فهرست کوتاه

۱۷	درآمد؛ کاوش در مبانی نظری اخلاق عملی
۱۹	اسعدا کمال؛ ضرورت تزکیه
۲۱	چرايي بر ربيده بدن چهارده معصوم عليه السلام
۲۵	تزکیه؛ هدف رساله
۲۶	راه تقویت اراده
۳۰	روش بحث در مجموعه کتاب‌های اخلاق عملی
۳۰	ناگزیری از استاد اخلاق
۳۲	پشتوانه راه؛ ضمانت الهی
۳۳	ضرورت آشنایی با مفاهیم اخلاقی
۳۵	فصل اول: کلیات
۳۷	درآمد
۳۸	تعریف ایثار
۳۹	رابطه ایثار با مساوات و مواسات
۴۳	محبت خدایی؛ ریشه ایثار تمام عیار
۴۸	حدومرز ایثار
۶۴	خودآزمایی

۶۵ فصل دوم: آثار و اوصاف ایثار

۶۷ بیان برکات و ویژگی‌های ایثار

۷۷ خودآزمایی

۷۹ فصل سوم: عوامل و موانع ایثار

۸۱ عوامل ایثار

۸۶ موانع ایثار

۸۸ خودآزمایی

۸۹ فصل چهارم: تحصیل ایثار

۹۱ راهکار عملی: تمرین در آثار مواسات و ایثار

۹۳ راهکار عملی: تمرین در آثار مواسات و ایثار

۹۴ راهکار عملی: تمرین در آثار مواسات و ایثار

۱۰۳ خودآزمایی

۱۰۵ ضمیمه: نکاتی درباره مال

۱۰۷ نعمت بودن مال

۱۰۸ استفاده‌های نادرست از مال

۱۱۲ استفاده‌های درست از مال

۱۱۸ راه‌های دفع ضرر مال و سود بردن از آن

۱۲۱ خودآزمایی

۱۲۳ کتابنامه